

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravništvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Loka ali Predel.

(Spisal V. C. Supan.)

III.

Če pravita eksc. trgovinski minister gospod vitez Chlumetzky in finančni minister Depretis, da je od Predelne železnice odvisna tudi Arlska železnica; nema tako sklepanje nobene podloge, ter je zidano na trhlenej in očitnej zmoti. Loška železnica ima dva namena, namreč, doseči najhitrejše zvezo mej Trstom in Rudolfovo železnico, — industrijalne in produktivne zahodne meje Avstrije zvezati s skoro meridijalnim železnim tirom, — in odpreti tem deželam, po naravnem potu k Adriji in čez Prago, Draždane, Berlin, Statin, potem na zahodnej strani proti Hamburgu k severnemu in zahodnemu morju.

Očitno je, da ta velikanski, eminentno avstrijski, od vsacega zakotniškega (kirchturm-) ali od vsacega „subjektivnega“ politikarja ne napadani projekt, mora vsak pravi in višje inteligentni Avstrijec imeti za temeljito premišljen.

Ako zgodovino avstrijskih železnic pregledamo, in preudarjamo s polno objektiviteto, uvideli bomo, da se pri mnogih železnicah v prvi vrsti nij oziralo na korist države, na postulate ter na istiniti razvitek narodnega gospodarstva, temuč iskalo se je pridobiti povsodi v velikem in malem razmerju posamezne koristi finančnih koterij.

Drugi namen loške železnice je, iz Trsta s pomočjo uže odprte Gorenjske železnice proti zahodu Avstrije in Nemčije najlažjo, najcenejšo in najhitrejše nekoliko uže dovršeno zvezo doseči.

Predelski projekt in loška železnica imata svoj skupni izvorni kraj

in ta je Trbiž. Tedaj le, kar je na južnem kraju Trbiža, spada v okrožje polemike, mej tema dvema črtama.

Vsi projekti, kateri bi se izpeljavali na severu in severo zapadu koristili bi vsejedno loškej črti, kakor tudi Predelskej železnici. To jedino, je istinito strokovnjaško stališče iz katerega se more razsojati ta predmet, ter bode potem vsacemu jasno, zakaj ne moremo razumeti razsodek nj. ekscelence.

Kdo si domišljeuje avstrijske narode in pa v državnem zboru delujoče zastopnike za takó kratkovidne in mladoletne, da bi ne mogli videti skozi mrežo, s katero se skriva pravi položaj stvari, in da bi ono mrežo ne mogli raztrgati? S takó ubožno transito-črto, kakoršna bi bila Predelska more se zadovoljiti le frakcija tržaške trgovinske komore ali nekateri tržaški spediterji, ali pa če je komu družemu na tem ležeče, da se priv. južnej železnici nikako ne konkurira; ne pa avstrijski nacional-ekonom z ozirom na avstrijsko produkcijo, posebno pa ne tisti, kateri so prorokovali uže pred desetimi leti z jasnim preudarkom in zdravim razumom sedanje ljudsko-gospodarstveno ubožstvo in to sicer s svojega uradnega mesta z besedami in v spisih. Nasvetovali smo energično, še dosta ob pravem času, — kar se še večstransko lahko dokaže, — naj se popusti popolnem neugodna trgovinska politika. Državna gospodarstvena produkcija je jedino oni studenec narodnega bogatstva, katerega izvir se nikdar ne posuši. Sedaj stoprv uvidijo ampak — „tropo tardi“. Kdor pa ne vidi v prihodnost, tak nij noben državnik.

Z resnobnimi studijami, z vednostjo dovršenega izkustva, in temeljitim razumom vsa-

akoršnih razmer itd. in to vse za večjo previdnost naprej, in potem energično na delo!

Če bi se bila visoka avstrijska vlada poprijela ove trgovinske politike, katero smo mi kmalu po strašnej katastrofi pri Kraljevem Gradcu v jednej rednej komornej seji ljubljanske trgovinske zbornice, kot bivši njeni predsednik priporočali vladi z gorečimi prepričalnimi besedami, in ko bi bila na naše večkratno in vedno pravočasno svarjenje pred sklepanjem takovih pogubnih trgovinskih pogodb, appreturskih obravnavanj itd. le malo ozirala, ter naše nasvete o drugačnej trgovinske politiki nikacega oziranja in preudarjanja vredne smatrala. Posebno pa dodatno konvencijo angleške trgovinske pogodbe, katero smo mi meseca julija 1869 v nekovej trgovinsko-političnej brošuri („Schutz der heimischen Arbeit“) označili kot Damoklejev meč za avstrijsko industrijo, ter še ob pravem času svarili pred sprejemom takove pogodbe! Ko bi bili sploh pri trgovinske politiki praktično misleče in v vedi izobražene strokovnjake bolje pogosto pozvali v takova posvetovanja in akcijo, bili bi gotovo na drugem stanju, in bi morebiti denes ne bilo potreba odpovedati nesreče polne pogodbe. *) Ne vla-

*) Sklepajo naj se vsakako trgovinske pogodbe, a vprašanje je važno, kedaj, kako in s katero državo se sklepajo. Z britanskim ministertvom na pr. je posebno teško so pobotati, ker na Angleškem sklepajo skoro v vseh slučajih praktični, izkušeni in v vedi izobraženi trgovci takove pogodbe. Kontrahenti morajo dalje, podučeni biti razen znanja natančne trgovine in trgovinskih koristij pogajajočih se strank, posebno še dobro vedeti, v katerej razmeri si nasproti stojita obrtnijska pridnost, kakor tudi izobraženost obeh strank. Preiskavati morajo dalje vzajemne potrebe, preračunati njihova pomočna sredstva, ter z največjo natančnostjo, pretehtati, kako stoje finance, obresti in vrednost denarja v onih de-

Listek.

Nekaj o naših godcih.

I.

Brez godca nij svatbe, in če še toliko revna zaročenca, štiri godce morata imeti tedaj, kedar si roke podasta v vedno, nerazrušljivo zvezo, zvezo za življenje trpljenje in veselje. Prav živo je na dan svatbe v pohištvu našega oratarja: pojejo, godejo, plešejo, smejejo se. In tega vsega ne bi bilo tako, ko bi godcev ne bilo.

Zaročenca se vé da se ne brigata dosta za godce, ta dan ju ogreva vse kaj družega, k večjem godci k veselosti itak razpoložene živce bolj razbunijo, ali drugo spremstvo, ljudje, ki so uže doživeli življenja maj, koje ta le še iz daljave spomina pozdravlja, in oni, ki še hodijo pote vasovanja, in one družice, ki bi kaj rade morebiti pred oltarjem mesto neveste rekly: da, roko v roci s tovarišem,

vti ti se hočejo veseliti in tem je godec naš prva osoba. Pa je tudi vse ta človek. Pijače in jedi nosi gori in doli, nataka, nazdravlja, nazdravlja z izvrstno zgovornostjo, koja javlja tu pa tam malo narodne žilice dovtipa, in kadar oče starešina povzdigne čašo na zdravje novega para ali njegovih starišev, tedaj poprime za klarineto ali trombo, starega, razbitega in z vsakovrstnimi mazili zamašenega pompardona in tuš za tušom svedoči, da je še dobrih pljuč. In kedar hoče dolgi čas priti za mizo, iztuhta naš godec kako šaljivo in „bänkelsänger“ ali popotvajoči glumač je gotov. Mej temi se najde včasih ženijalen človek, ki verze dela, kakor bi jih iz rokava izsipaval, in taki, kojih humor in žejno grlo je nerazrušljivo. Je čudovito, koliko naš godec vina prenese! Izgovarja se zaradi tega, da njegov pleh toliko rabi, on sam je neki prav nedolžna stvar, ki ga le pije za žejo.

Pa ne samo pri ženitvanji je godec važna stvar, tudi tedaj, kedar hoté fantje ob žeg-

nanji se zasukati, je potreben, kakor le kaj. Piska in trobi, da plesalci kar le veselja vrisakajo, in če ga meščani ali tržani za kak bolj nobel ples porabijo, obleče se kolikor možno v lepo krilo, da nad njem gori na orhestru elegantne plesalke nosov ne vihajo in tedaj je naš godec prav pazljiv; jeden družemu z očmi pomiglje, da vsi lepo v taktu ostanejo in še kvadrile se ne ustraši, gre ali ne gre, piska jo ali dobro ali slabo z zahvalnim pogledom proti nebu, kedar aranžer zavpije: finale. Ali pri vsem tem ima bokal vina ali piva pod stolom, in kedar le mora, pogleda mej duhove v vrču in mej potjo kako ugane o ženicah.

Naš godec je kmet in umetnik ob jednem. Njegova umetnost mu ne nese ravno veliko, on piska, ker mora, ker je to tako po stvarniku odločeno. Kar pripiska ali prigode je morebiti za sol, ali če se dobro ob novem letu kedar po trgih in mestih novo leto voščit hodi, njegova sreča obrača, morebiti tudi za

dalo bi splošno ljudsko uboštvo, katero je nasledek popolnem napačne trgovinske politike, to pak je žalibože sedaj v celej polnej obliki pri nas razširjeno. Da, mogočnost kupovati inozemsko tuje blago pogini z mogočnostjo prodati svoje domače blago. To geslo je naše brošure in tako je sedaj.

Oprostite, da smo malo od našega predmeta odstopili, ker nam kot pravim avstrijskim rodoljubom pretrese se srcé, ako premišljujemo ubožanje našega ljudstva, in ako nadalje pregledamo mojsterske izdelke v naši trgovinski politiki itd. Da, ako se sami vprašamo v svojem pravem rodoljubju: kako je to, da kulturna država v sredini evropskega osrčja, katera je vrh tega, kakor je statistično dokazano, lastnica največjih zemskih bogatstev in sploh imensnih kvantitet naravnih produktov; dalje, kako da je mogoče, da bi sploh taka država ubožati mogla. No, tedaj vi avstrijski prostotržci, gledite sedaj, kako boste preživeli na tisoče naših lačnih delavcev in nasitili jih s vašimi slobodnimi principi, ali vam nijsem to kot predsednik kranjske trgovinske zbornice uže pred desetimi leti pravil? (V nekem več ko jednournem govoru, pri rednej komornej seji 13. sept. 1866 v Ljubljani v magistratnej dvorani, kder je bil navzoč c. kr. ministerijalni komisar. Ta govor o brambi domačega dela, tiskal se je v 2000 iztisih, ter se razdelil, bil je pa žalosten glas vpijočega v puščavi. Kedaj bode boljši?)

Jugoslovansko bojišče.

Iz Hercegovine prihaja čudni glas, da obeta črnogorski knez Nikola Turkom, udušiti hercegovinski vstanek v jednom tednu, ako mu Turčija odstopi en del Hercegovine namreč Zubce, Sutorino, Banjane in primorsko luko Špica. Porta mu je pripravna to odstopiti. Počakati moramo, ali se ta glas potrdi. Upamo, da ne; in tudi vstaši so nezadovoljni. To je premalo vspeha.

želah in kako bi se to sprejeti moglo. Razen tega morajo natanko podučeni biti o številu prebivalcev in o narodnosti onih dežel, ravno tako znana jim mora biti vrednost in dobrot neizdelanih produktov, in končno o delu za izdelovanje.

Slednjič morajo kontrahenti posebno jako podučeni biti o preoskrbovanji in upanji, kaj in koga sodijo strokovnjaški in pravi inteligentni krogi o sklepanji trgovinske pogodbe itd. itd. Pisatelj.

par obuval ali suktnjo, pa v obče nij ravno naš godec z zlatom obsut. In vendar ne jenja. Za 3 ali 4 goldinarje hodi mož daleko kaki pot in piska in gode celo noč do belega dne, tega ne stori navaden človek, v tem je kaj boljšega. To je dobro in ne prezirajmo tega moža.

Jaz bi rekel, da dobre tri četrtinke Slovencev radi poslušajo petje, godbo; ne bodem zgrešil, da velika večina nas tako rada poslušava našega umetnika, kakor na pr. vesel Dunajčan brez invalida in njegovih orgelj ne more živeti. Razpoloženje to muzikalno v našem rodu naj se ne prezira, narobe naj se oživlja, ker ako je narod muzikaličen, ako so mu ušesa odprta glasovom glasbe, tedaj je lepa podlaga podana, kjer se ljud blaži, kjer divje strasti jenjajo, kjer se narod lahko izgoja do veselega življenja, do krepnenja po veselih uricah, kajti, ako je to, je tudi narod bolj žilav, delaven, aktiven, ker veselje nij zastoj in po drugej strani naš rod začne misliti, da

Iz Kostajnice se „Obzoru“ javlja 4. febr. o boji pri Dobretinu in Topolovi, kjer so vstaši zmagali 2000 Turkov. — Avstrijska komisija je konstatirala oficijalno, da je turška vojska pri Dobretinu na avstrijsko zemljo provalila in avstrijsko vas oplenila. — Istemu listu se piše, da naš Hnbmajer jemlje Turkom jedno kulo za drugo. Da bi se mu bilo kaj hudega primerilo, o tem „Obzor“ nič ne ve. Najbrž ne bode res.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. februarja.

V *državnem zboru* je Schönerer s tovariši vprašal vlado, ali hoče energično na to delati, da bode donesek Cislejtanije k skupnemu proračunu znižan. Torej je ta interpelacija zopet nov pritisk na Magjare.

Avstrijski časniki vsi, celo ustavoverni, se pečajo z glasovi o *ministerskej krizi*. Star pregovor pravi, da če se nekdo „na steno mala rad pride“. Nič ne de če res pride.

Vnaje države.

Iz *Belgrada* se poroča „Pol. Corr.“ da avstrijski generalni konzul knez Wrede pride iz Belgrada na Dunaj, najbrž zaradi posebnega političnega položja v orijentu. — Turki vojsko na srbskej meji pri Nišu množé, kar kaže, da spomlad pričakujejo udarca.

Iz *Bukurešta* se brzojavlja, da je ministerski predsednik odgovoril na neko interpelacijo o položju, da bode rumunska vlada neutralna ostala in da kredit, ki ga je vojni minister zahteval, namerava le doseči, da je Rumunija na vse slučaje pripravljena, sicer pa neče nikogar napadati, ne agresivna biti.

Na *Francoskem* se je agitacija za volitve poslancev v prvo ali poslansko skupščino povsod začela v Parizu in na deželi. Ker so republikanci voleči v senat tako sijajno zmagali, potem je še bolj gotovo, da zmagajo tudi v skupščini.

V senat je voljenih po „I. des Deb.“ v vsem vkup 151 zmernih republikancev, 18 radikalnih republikancev, 85 kraljevcev in 41 bonapartistov.

V *Rimu* je budgetna komisija sklenila prevzeti predlog o reguliranji Tibere, kakor znano, sprožen po Garibaldiju.

Dopisi.

Iz savinjske doline 2. febr. [Izv. dop.] Dani se po celej savinjskej dolini. Tema je krila dosedaj krasno našo ravan; tema taka, kakoršne še svoboden videl nij — kakoršne le samo „Laibacher Schulzeitunge“

je prav lepo, ako ga v nebesih veselje čaka ali zemlja je tudi lepa in vredna in za to ustvarjena, da je človek na njej vesel, da nij le trpin s tri sto postnimi dnevi v letu.

Marsikateri čitatelj je bil nekedaj v velicem mestu stanovajoč. Tiho v samskej sobici je delal in skrbel za to ali ono. Doli pod oknom je orgljar začel poznane ali nepoznane mu melodije orglariti. Vrgel je pero proč in poslušal in ako je bil poprej tužen ali kako li slabe volje, prišlo je nekaj v njegovo krv po lajnarju, kar mu dela žarne oči, pozabil je morebiti v tem hipu na vse sveta gorje, njegova prsa so se olajšala in z veselim očesom je zrl v tamno bodočnost. — To so morebiti za nemuzikaličnega človeka malenkosti, za-me so lepi spominki in reči moram, da mi je marsikatero grenko uro dunajski lajnar olajšal. In to stori tudi naš muzikaš in če ga je dosti, stori to celemu narodu.

Ali popustimo od tega, vzemimo samo istino, da se mladina včasih le rada zasuče,

poznajo; kajti v svojej drugi št. javlja neki dopisnik „Aus dem Santhale“ čudno novost, da tukaj noč pred rumenzlato zaro beži. — O simplicitas! Kaj čvekaš o „Schulfeinde, sprachliche Zwistigkeiten, Uneinigkeit“ — katere razširjajo baje le osebe, „die in die Schule kaum ihren Kopf hineinstecken?“ — Vsaj sem uže rekel, da je bila dosedaj tema pri nas, ker kaj tacega nobeden opazil nij, najmenj pa v narodnej šoli. — „Fanatiker, die ohne das Deutsche selbst nichts geworden wären, mögen nur einmal versuchen, ihre verschrobenen Ansichten unsern Landleuten mitzutheilen, und sie werden erfahren, wie man hier ihre egoistischen Bestrebungen zu würdigen versteht.“ — Tu imaš čestiti bralec bistroumno mnenje „Laibacher Schulzeitung“ o narodnej zadevi v naši dolini! — Sveta jeza mora človeka popasti, ako to bere, pa poleg pomisli veselo resnico, da kdor rodoljubja in domoljubja najti želi, naj pride v savinjsko dolino — in poizvedel bode odkritosrčno mnenje ljudstva živo vnetega za svoj narod in slovenski dom. Slišal bode v vsakem bivališči le za nas sladkodoneč slovenski glas; slišal bode iz nežnih grl pevati globoko v srce segajoče pesni slovenske, katere ne dopuščajo v mikavno dolino nikakega tujstva. In če v kakem kotecu kak nemčurček sedi, tresejo se mu dovolj hlače; ne upa se na beli dan s svojim nemčurenjem, ker bi mu prerano odklenkalo. — Dopisnik pravi dalje: „Zu bedauern ist es, dass sich sogar Lehrer als Kolporteure solcher nichtssagender Anschauungen hergeben,“ — in to bistro glavico posebno boli, da še „Učitelj“ živi — in sicer na trdnjših nogah stoji, nego izrodek borna „Laibacher Schulzeitung.“ — Prav je imel naš slovenski dopisnik, ko je slovenskim učiteljem na srce polagal, da je bolje se na štiri eksemplare kacega slovenskega šolskega lista naročiti, nego na jedno „Pädagogische Zeitschrift.“ — Narodni učitelj dobro vé, da ima pred soboj deca slovenskih staršev, katerih naravnostno zahtevanje in interes je: izobraževanje mladine v narodnem duhu.

Dopisnik, ki zdaj narodne učitelje grdi, je nekdan bil goreče vnet za narodno stvar; da, bil je strah nemčurjev in ponos Slovencev. A tužna majka! — Značaja nij imel, podal se je v tabor tujcev, ter se sedaj sramuje prelepega imena „Vlastenski.“ Ta povsod znani rogovilež meče iz daljave celó v Mozirje

pomislimo, da se muzika drugod toliko visoko čislana, ne kultivira zastoj in poglejmo okolo v tem oziru pri nas. Vesel, poskočen Slovenec ne časti prav dosti godca, to je rezultat tega oziranja in gospodje politiki, domoljubi in vse kar se zove narodno, naši godbi preti — smrt.

Prej so se pri vojaci naši fantje navadili in izurili v godbi, dolga leta so tam bili in ko so domov prišli, zbrali so se vkup in tako še imamo godce. Ali zdaj ostaja naš Slovenec le tri leta pri vojaci in vojaške godbe težavno katerega dobé za daljši čas, po vseh vojaških godbah je rojen muzikaš Čeh vmesten. Slovenec hodi brez muzikaličnih znanostij domov. Od kod dobivljamo zarod godčev, — brez vaje in šole naš najboljši muzikalični talent nič ne premore.

Najboljša slast življenja hodi pri nas pod zemljo ker — samo s petjem nijsem zadovoljen. In pri nas ne storimo ne malega ko-

mej spoštovane, rodoljubne tržane strupene pšice, češ, da je neka „simple Grösse“ zakrivila, da je prejšnji nadučitelj moral iz Mozirja.

A dani se v savinjske dolini! In še več! Danilo se je, predno si bila ti „Laib. Schulzeitung“ in tvoj dopisnik, in predno sem bil jaz. In ne le v ljudsko šolo povsod, tudi v c. kr. uradnije se slovenski možje branjajoči naše pravice, množé. In ker nam bode vedno lepše solnce sijalo, zagotavljam, da bodo narodne cvetlice v savinjske dolini vedno lepše cvetele, ter nevsahmeno kinčale narodno pomlad; one bodo belo-plavo-rudeče krasile s Savinjo namočene ledine tudi takrat, ko bode organ renegatov in odpadnikov „Laibacher Schulzeitung“ sama napisan imela mrtvaški list. — Ognjeslav.

Iz Vipave 3. februarja. [Izv. dop.] Včerajšnja veselica v naši čitalnici izpala je krásno. Igre „Domači prepír“ in „Županova Micika“ ste se predstavljali popolnem pravilno. Vsa čast vrlim našim p. n. diletantom, posebno pa diletantinjam. Gospodičina Gabrijela Juliani, katera je po dolgem prenehljaju, kakor kaj spretna igralka zopet na oder stopila, gospodičina Marija Cotič, izurjena, odrud vedno zvesta igralka, in pa gospodičina Lujiza Dolenc, katera je v igri „Županova Micika“ v prvič nastopila, ter svojo nalogo tako rešila, kakor da bi jej oder uže zdavnaj dobro poznani terén bil — vse tri so prava dika našemu čitalniškemu odru. Slava jim za veliko njih požrtvovalnost, za katero jim je hvaležnost zavedajočega se národa, jedino plačilo. Gospodične in gospodje, kateri ste sodelovali, srčna vam hvala gotovo v imenu vseh v prav obilnem številu navzočnih poslušalcev; in dajte nam uže skoraj zopet priliko vašo spretnost národni stvari na korist občudovati. Jedino le vam gre zasluga, da se je še skoro onemogla naša čitalnica lepo okrepcala in da bodemo morebiti prav v kratkem reči smeli naša čitalnica cveti, tujstvo nema pri nas tal!

Ples po veselici, trajal je do belega dne.

Domače stvari.

— (Volilni oklic) volilnim možem Mariborskega, Slovenje-Bistriškega in Št. Lenartškega okraja, se glasi: „Zopet Vas kliče postava in cesarska oblast k volitvi poslanca, ki Vas bo imel v deželnem zboru zastopati, za Vaše pravice se možko potegovati, Vaše potrebe, nadloge in krvave žulje vladi in svetu

raka, da oživimo našo godbo, pri nas tako lepo mirno gledamo, kako stari vojaški nekdanji godci izumirajo, pri nas smo slepi za to, kar je važno, le ljubo in ljubeznivo spravo maltretiramo z vsem duhom, ki ga premoremo! Je res, so pri nas kraji, v katerih kakor na pr. v Solčavi človek uže z gosli ali kakim uže muzikaličnim orodjem pride na svet, v katerih vsaka hiša kakovo muzikalično orodje pozna, ali ti so redki in le redkokrat najde človek kak kvintet goslarjev kakor na pr. na Planini na slovenskem Štajerskem.

Naš učitelj se je nekdanj moral muzike učiti. To je bilo dobro in prav dobro tudi, da je orglaril v cerkvi. Zdaj mu nij treba muzike. Če sem jaz za svojo osobo kedaj novejši šolske postavi neprijatelj bil, bil sem zaradi tega, ker ne terjajo od učitelja znanja muzike, da mora tudi biti učitelj muzike.

S—c.

(Konec prih.)

resnično odkrivati. Izdramite, probudite se tedaj, ter spoznajte konči zdaj po britkem izkustvu, da nij in ne more nikdar zato ustvarjen biti priseljen tujec ali odpadnik, ampak jedino le domačin Slovenec, kri od Vaše krvi, ki ima vedno toplo srce za Vas, ki Vas popolnem pozná in razumé. Takega moža je našel zbor kmetskih volilcev in rodoljubov, ki se je denes o tej zadevi posvetoval, v Mariborskem notarju in posestniku g. doktorju Fr. Radaj-u, neustrašljivem, izkušennem in požrtvovalnem rodoljubu, v deželnih zadevah in potrebah javnega življenja zvedenem možu, izurjenem, dobrem govorniku, tako da bo lahko kos se zborovih opravil vsestransko udeleževati na korist in čast ne samo nam Slovencem, ampak tudi celej Štajerske. Vneti za Vaš blagor in Vašo srečo, čutijo se tedaj podpisani rodoljubi v duši in vesti obvezane Vaše oko na g. dr. Fr. Radaj-a obrniti, ter Vam ga živo za poslanca priporočiti. V Mariboru, dne 29. januarja 1876. (Sledi osemdeset podpisov.)

— („Slovenski Gospodar“) mariborski je bil v četrtek konfisciran zaradi uvodnega članka; „zakaj smo Slovenci v Mariboru zjedinjeni postavili dr. Radaja za kandidata.“ — Vsled tacega „objektivnega postopanja“ je nam národnim Slovencem pač strašno težavno konkurirati v volilnej agitaciji z nasprotno stranko. Tiskovno svobodo nam dajte, saj imamo porotnike!

— (Nesreča.) V petek večer okolo šeste ure je prišel delavec na tukajšnjem Rudolfovem kolodvoru mej premikajoče se vozove. Glavo mu je strlo, tako strašno, da so mu šli možjani pri ustih ven, in je bil takoj mrtev ter k sv. Krištofu prenesen.

— (Izredno slabo vreme.) V soboto 5. februarja je nam nad dva črevlja debel sneg padel sedaj po pólu dne ko list končujemo še neprenehoma gre. Vse do polu dne je mej sneženjem zamolklo grmelo. Sneg pada raz streh, lomi drevje, po cestah se ne more voziti ne hoditi, gotovo bode več nesreč.

— (Za zjedinjenje s Kranjsko) prosijo oni Kraševci, ki pod Istrijo spadajo. V dopisu tržaške „Slogi“ pravijo: „Mi smo nakanili na dotičnem mestu prositi za svoje zjedinjenje s kranjsko pokrajino, ker naši stariji ne morejo pozabiti onih srečnih časov, ko so z Ljubljano (a ne s Porečem) zjedinjeni bili, ker od tam so vsaj pravico dobili.“

— (Učiteljsko društvo v Ormužu) je imelo 3. t. m. svojo redno sejo. V odbor so voljeni sledeči gg.: Sijanec, učitelj pri Svetinjah, prvosednik; Sinko, učitelj v Središči, tajnik; Stuhec, učitelj na Kunu, blagajnik; Kovačič, nadučitelj, Strenkl, učitelj v Središči, odbornika. Odbor je volil potem Kovačiča za podpredsednika.

— (Iz Selc) pri Železnikih na Gorenjskem se nam piše: Pri nas so se v treh tednih dve nesreči pripetili, dve zakonski ženski sta pri porodu umrli. In vendar ljudstvo po deželi nič ne misli na to, da bi si preskrbelo izučenihih babic.

— (Na Krki) je nekov kaplanček Črnalogar, ki bi bolje storil, ko bi živel kakor se njegovemu stanu spodobi, namesto da ščuje proti nam.

— (Grozen uboj.) Iz Središča se nam piše: Bilo je 28. dec. 1875, ko je več mož iz občine Slibovec blizu Varaždina v krčmi Trenarja pri kaplici vina sedelo, kar vstopi

Imbro in navzočne pozdravivši sede k mizi. V teku časa so se gostje sprli, ter vsi zmerjali Imbra. Pet teh gostov prišlo je Imbra. Ali ta, levje močan človek, obvladal je vse. Bil je pa krvav. — Gre tedaj domov, obleče drugo srajco in se vrne; kljubu prigovarjanju domačih, naj doma ostane, v krčmo nazaj. A onih pet ga je v izbi oboroženo čakalo. Ko Imbro vstopi, udari ga jeden s kolom v zatilnik, da omedli. Vlečejo ga iz hiše, denejo suroveži na njega desko, ter se začno na njem zibati kakor otroci. Imbro je takoj tudi dušo izdihnil. Ko vidijo, da je mrtev, odneso ga v stran in jeden teh lopovov urine mrtvemu — kol v usta čez vrat, da je zadaj ven gledal. Drugi dan gre krčmar rano v Varaždin, ter javi to sodu. Lopovi so vsi v preiskavi. Kako sod izide, vam hočem javiti, ko natančno poizvem.

— (Nemški „Turnverein“) v Ljubljani, ki spi spanje pravičnega (?), odkar so slovenske kmetske ženske prav nedelikatno in neestetično ravnale z njegovo zastavo. Letos so ga skušali galvanizirati, zopet mu življenja vzdihniti. Ali ne ide! V torek je imel biti občni zbor po dolgem času. Ali niti ono malo številce, ki je za sklepanje potrebno, niso mogli skupaj zbobnati in brez vspaha so se razšli. Nemškutarija peša, in to je prav.

Razne vesti.

* (Kupčija z jajci.) Po vsej pravici se je uže mnogokrat opozorovalo na to, da bi se kupčija z jajci vršila na podlagi teže ali vage, kar bi primoralo sigurno vsacega tacega špekulanta s kurami k racijonalnej reji perutnine. Gledati se mora na to, dá kuram ne manjka potrebne apnenka za izdelavo lupin, katere, ako so dovolj debele, varujeje jajca mnoge izgube pri transportu, in mu dajo tudi večjo težo. Kolik pomen ima racijonalna reja perutnine in posebno redno vpeljana kupčija z jajci, kažejo na priliko statistika, ki konstatira, da je bilo na otoku Fühnen v jednom letu eksportiranih jajc za 400.000 kron, in da pride od tega denarja na jednega prebivalca 1 gl. 25 kr. v srebru avst. velj.

Deželno gledališče v Ljubljani.

V nedeljo 6. februarja 1876.

Prvikrat:

SATAN.

Gluma v 3 dejanjih, spisal Julij Rosen, poslovenil Ivan Kalan.

Odgovorni vodja g. J. Kocelj.

Osobe:

Karol pl. Mangold, graščak — g. Trnovec.
Ana, njegova soproga — — — — — gdč. Podkrajškova.
Svetovalka Turnova, vdova — — — — — gospa Odijeva.
Arabela, njena hči — — — — — gdč. Ledarjeva.
Baron pl. Gabovec — — — — — g. Kocelj.
Karol Dragič, oskrbnik — — — — — g. Schmidt.
Robert pl. Kvas, vod. pri Man-
tovarne) goldu g. Jakovec.
Eliza Dobravska — — — — — gdč. Vrtnikova.
Krištof, sluga } pri Mangoldu g. Kajzel.
Barbika, kuharica } gdč. Ihanova.
Godi se na pl. Mangoldovem posestvu.
Čas: Sedajnost.

Potem:

Hišina.

Burka s petjem v 1 dejanji, spisal J. Jakobson, poslovenil Josip Gécelj. Kuplet in godbo sestavil J. Alešovec, instrumental A. Stückl.

Osobe:

Barbika, hišina — — — — — g. Odijeva.
Anton Modrovič — — — — — g. Kajzel.
Godi se v nekeji rezidenciji.

Pri predstavi svira c. kr. godba 46. polka pošev vojvode Sachsen-Meiningen.

Kasa se odpre ob 1/2 7. uri. — Začetek ob 7. uri zvečer.

Prihodnja slovenska predstava bode v ponedeljek 11. februarja 1876.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry
v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vas zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in čler mnogo učeni družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsostransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac.

Spričevalo št. 76.922.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašni bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let aučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v pušicah in tabletah 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 3 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijakih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Wahr, J. Svoboda lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnsacherju, Spjletu pri lekarju Aljinoviću, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androvičnu. (317)

Dunajska borza 5. februarja.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankoveih	68	gl.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73		70	
1860 arz. posojilo	110		90	
Akcije narodne banke	876		—	

Kreditne akcije	179	25
London	114	60
Napol.	9	19
C. k. cekini	5	41
Srebro	103	75

Na prodaj je posestvo,

ležeče na razpotji tik železniške postaje Borovniške se zelo ugodnimi pogoji. K ovim spada prostorna nadstropna hiša z dvema kleti, hlevom podom in vrtom. Vse stavbe so nove in izvanredno trdne. Primanjkovalje stanovanj osigurja posestniku stanoviten lep dohodek a ponuja se mu i prilika z vinom i lesom trgovati. Več pové g. Josip Košir, krčmar v Borovnici. (33-2)

Beste Nähmaschine der Welt.

Za Kranjsko jedino in samo pravi pri podpisane mu!

Poleg originalnih

Elias Howe-jevih šivalnih strojev

imam v zalogi izključljivo le jaz

Originalne Singer & Grover & Backer
šivalne stroje

po fabriškej ceni na debelo in drobno.

Razun tega imam vedno v zalogi tudi najboljšje inozemske stroje po jako znižanej ceni in sicer: Wheeler & Wilson, Grover & Backer št. 19, The Little Wander (zadnje na željo amerikske), Taylor, Germania, Saxonia, Wilcox & Gibbs, Express, Linkoln, Cylindar Elastic, stroji za valati itd.

Ponarejeni ali uže rabljeni, in iztečeni stroji dobé se po okolščinah se ve da 25 do 30 % cenejši, so pa tudi za 50 % slabejši in manj vredni kot zgornji.

Tedaj previdnost pri izbiri!

Kdor tedaj solidni in dobri stroj želi, obrne naj se zaupljivo na me, jaz sem se vedno trudil z zanesljivim postopanjem ohraniti moje dobro ime.

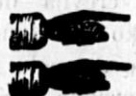
Garancija zanesljiva. — Tudi na vplačevanje v obrokih.

Ljubljana, judovska ulica št. 228.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

(453-4)

Svilo, cvrta, itvanke, aparate, pripravo za prsne gube itd. imam vedno v velikej izbiri v zalogi.

Po deželi sprejema moj potovalec, g. J. Globočnik njudno vsa naročila, ter ob jednom podaje potrební poduk.

Svarilo.

Zaradi od drugih strank dohajajočih ponudeb jednako imenovanih strojev naj se nikdo ne da motiti, ker vsak kdor mojo mnogovrstno zalogo obiše, se prepričati more, da je resnično, kar je zgoraj povedano.

Nikako fingirana razprodaja!

Ker zarad slabe kupčije našo tovarno
kitajskega srebrnega blaga

razpustimo popolnem, smo prisiljeni našo veliko zalogo prelepih izdelkov kitajskega srebra, brzo razprodati in sicer nizko pod ceno izdelovalnih stroškov. Za poskus naj služi sledeči posnetek velikega cenika, katerega razpošiljamo na zahtevanje franko.

Znižane cene:

6 kavnih žlic	poprej gl. 3.50	sedaj gl. 1.40	1 hraničica za maslo	gl. 5.—	gl. 2.—
6 miznih žlic	" 7.50	" 2.70	1 par svečnikov	" 8.—	" 3.—
6 miznih nožev	" 7.50	" 2.70	6 parov podložkov		
6 miznih vilc	" 7.50	" 2.70	za nože	" 5.—	" 2.50
1 žlica za juho	" 5.—	" 2.30	1 kloščice za sladkor	" 2.50	" 1.—
1 žlica za mleko	" 3.50	" 1.50	1 cedilo za čaj	" 1.50	" .60
1 sladkornica s			6 desertnih nožev	" 6.—	" 2.50
ključkem	" 14.—	" 8.—	6 desertnih vilc	" 6.—	" 2.50

Tudi prelepe tase, majolike za kavo in čaj, olišpi na mize, girandoli, posipalci za sladkor, servisi za jajca, zobotrebnice, garniture za oset in olje, poleg še mnogo drugih rečij itd. itd. ravno tako tudi po neverjetnej nizki ceni. (403-12)

Posebno opazimo.

6 miznih žlic } vsi 24 komadi vkupaj v elegantnem etuiu
6 miznih vilc } na mesto za gl. 24 samo za gl. 9.50.
6 miznih nožev }
6 kavnih žlic }

Ravno isti iz Britanijskega srebra vsi 24 komadi v elegantnem etuiu samo gl. 6.50.

Naročila iz dežele izvrše se nemudoma proti poštnem povzetju.

Naslov:

E. Preis,

Dunaj, Rothenthurmstrasse št. 16.

Za predpust 1876!!

Salon obleka, jaketa, hlače in vestija	od gl. 25 do gl. 40
Salonjaket podložen s klothom	" " 14 " " 20
Salon suknja, dvevrstna, podložena	
s svilo ali klothom	" " 26 " " 35
Frak, podložen s svilo ali klothom	" " 18 " " 32
Doskinghlače	" " 8 " " 12
Vestije, bele in črne	" " 5 " " 6

najelegantneje facone in največejj izbiri

priporoča (11-4)

M. Neumann-ova
zaloga obleke za gospode

v Zagrebu, | v Ljubljani, | v Reki,
na Jelačić-evem trgu. | v Lukman-ovej hiši. | na Korzi.

Vnanja naročila izvrše se točno proti poštnem povzetku, nepristujoče izmenja se radovoljno.